

TELE Greenland A/S
Ukiumoortumik ataatsimeersuarnera
Ataasinngorneq 9. maj 2005 nal. 14:00

Siulersuisuni siulitaasup ataatsimeersuarnermi nalunaarutaa

TELE Greenland-ip ukiumoortumik nalunaarutaa quppersagaanngorlugu sukumiisumik takusassiarineqarsimasoq innersuussutigalugu, ataatsimeersuarnermi matumuuna imariisaanit pingaarnersiullunga saqqummiissaanga.

Ukiumut 2004-mut inernerusut

Siulersuisut sinnerlugit ukiumi naatsorsuiffiusumi akileraarutit suli peernagit 25,5 mio.kr-inik sinneqartooruteqarneq iluarisimaarlugu nalunaarutigissavara.

Naatsorsuutit inernererat 2004-imi malunnaatilimmik akinik appartiterisimanermut sanilliullugu isiginiarneqassaaq. 2004-mi 1. jan. aamma 1.juli akit katillugit 37.mio.kr-it nalinginik appartinneqarsimapput. Tamannalu allannguuteqartoqanngippat - 2005-imi kaaviiartitat 49.mio.kr.-inik appariarneranik kinguneqassaaq .

Inuiaqatigiinnut politikikkut anguniakkat ilagaat Internetimik atuinerup annertusarnissaa, paasissutissiinikkullu teknologiip atorluarnerulernissaa. Anguniakkat tamatuma piviusunngortinniarnernanut atatillugu, 2004-imi iliuutsit pingaarnert ilagisimavaat ADSL¹. -imut attaveqarnermut qaammammut akiliutaasartup atorunnaarsinneqarnera. Taamaallillutik atuisut nalinginnaasumik oqarasuaatillit, pisariitsumik sukkasuumillu Internetimut attaveqarsinnaalerput, qaammammut attaveqarnermut akiliutigeriikkamik saniatigut akileeqqinngikkaluarlutik. Internetimut atuisut sukkasuumik amerliartornerisa takutippaat, atuinermut akit apparnerisa kissaatigineqartutut sunniuteqarsimanera.

Siulersuisut aamma maluginiarpaat, atuisut atuneq malillugu akilersuineq sungiunneruler-simagaat. Tamatumunnga aamma patsisaagunarpog, ullumikkut atuisut 40 %-ii sinnerlugit qaammammut ADSL-imut 100 kr-it ataallugit akiliisarmata, aammalu siusinnerusumut Internetimut attaveqartarnerminnut naleqqiullugu atuisorpasuit akikinnerusumik atuisinnaa-

lersimanerat. 2005-imi ADSL nunaqarfinni atorsinnaalerpat, Kalaallit Nunaat tassaalis-saaq nunarsuarmi ADSL-imik atuinerpaaffiusut ilaat, akillu naammaginartut atuutinnerisi-gut qulequtaq "Kalaallit Nunaat Internetimi" tunngavissaqarlualissaaq.

POST Greenland-imi 2004-mi allakkat nassiunneqartartut ikiliartornerat aamma malugine-qaqqippoq, taakkulu ilutigalugit ingerlatsinermut siammartiterinermullu aningaasartuutit annertuseriarlutik. Aammattaaq Filateli-mi ukiorpassuarni kinguariartorneq malunniuteq-qippoq. POST-Greenland-imi niuernikkut ingerlatsinermi amerlasuunik sulisoqarnissaaq pisariaqarpoq, tassami nunatsinni sullissineq nunani angisuuni allanisut maskiinani taar-serneqarsinnaanngimmat. Taakku saniatigut assartuinermi akit annertoqaat. Tamanna pissutigalugu siulersuisut 2004-mi Naalackersuisunut qinnuteqaatigaat allakkanik poortuk-kanillu nassiussuinermi akit 5%-imik qaffatsinneqassasut – aatsaalli 17.januar 2005-imi taanna atuutilerpoq.

POST Greenland-imi ineriartorneq aqutsisunit eqqummalluarfiginiarneqarsimavoq, aam-malu aningaasaqarnerup kiffartuussinerullu pitsaasup ingerlatiinnarnissaa siunertaralugu arlalinnik iliuseqartoqarsimalluni. Aningaasartuutit sukannersumik aqunneqarsimapput, inuussutissarsiortunullu atatillugu niuernikkut annertuumik suliniartoqarsimalluni. Tamakku ilaatigut pisuullutik skati sulii peernagu 2003-mi iluanaarut 0,7 mio.kr-iusimasooq 2004-mi 3,1 mio.kr-iuvoq.

2004-mi timmisartut allakkisartaatit tuniniarnissaat aalajangerneqarpoq, taakkulu tamarmik tunineqareerlutik, siulersuisullu nunap iluani allakkanik assartuinermi AIR Greenland-imik suleqateqalerneq nuannaannarutigaa. Allakkanik assartuinerup ineriartornerata kinguneris-aaq taamatut suleqateqarnissaaq POST Greenland-imit orniginartinneqarsimavoq, taa-maallillunimi aningaasartuutit aalajangersimasut annikkillisarneqassammata, illuatungaani-lu AIR Greenland inissamik atorluaanerulissalluni.

2004-mi suliniutit nutaat

2004-mi suliniutit nutaat ilagaat oqareernittut ADSL. Sumiiffinni atorsinnaalernera ilutigalu-gu atuisut amerliartorsimapput januar 2004-mi 350-ioriarlutik, december 2004-mi 3370-

inngorsimallutik. Naatsorsuutigaarput 2005 naanngitsoq atuisut 8000-inngorsimassasut-taakkulu saniatigut oqarasuaatit aqquaat atorlugu atuisut 4000-it missaanniissallutik.

Sukkasuumik attaveqarsinnaanermik piumasarisaasut annertusiartorput, taamaammallu TELE-p nioqqut datanut tunngasoq nutaaq (Lanlinkⁱⁱ) atulersissimavaa, siusinnerusukkut sumiiffinni aalajangersimasuni nioqqutaasunut paarlagullugu, taanna aamma siunissami suli sukanerusumik attaveqarsinnaanissamut qulakkeerisuussaaq. Siunissami suliffeqarfinnut namminersortunullu lyslederkabelit imaluunniit aqquait allat sukkasuut atorveqarsinnaalissapput.

Internetikkut aqquaitigut pilersitaq kingulleq routernetikkortoq, tassaavoq (VPN MPLSⁱⁱⁱ), tamannalu pitsaanerusumik nakkutilliinnissamik aqquatinillu atorluaanerunerunissamik, kiisalu nassiussuinermit pingaarnersiuisinnaanermik periarfissiivoq.

Aaqqisuussaaneermut atatillugu qulequtaq pingaartoq tassaasimavoq *Kalaallit Nunaanni piginnaasat annertusarnissaat*. Assersuutigalugu teknikkikkut ingerlatsivimmi ineriartortitsineq annertoq aallartinneqarsimavoq, tassanilu sulianik ilisimasaqarluarnissaq piginnaasaqarluarnissarlu pisariaqarput. Taamaammat siunertaasimavoq Kalaallit Nunaanni sulisorisat piginnaassaasa qaffassarnissaat, tamannalu ilutigalugu sulliviit pitsaasut sulisorisaartullu pilersinneqarnissaat. Tamatumap kingunerisimavaa Københavnimi sulisut ikilisarneqarneri, Nuummilu sulisunik nutaanik atorfinitsitsinerit.

TELE-POST Kalaallit Nunaanni paasissutissiinermit attaveqaateqarnermilu teknologiip iluani piginnaanermik eqiteruffiit ilagissavaat – nunarsuarmi allanisulli suliffissanik nutaanik aningaasarsiornermillu ineriartortitsinermit pilersitsiortorfusoq. TELE-POST suliffinnik piginnaasaqarluarnissamik piumasaqarfiusunik, sulisunit pilerigineqartunik, nunaqavissunillu suliffigiuminaneqartunik, pilersitsinissamik annertuumik akisussaaffeqarpoq. Tamanna inuiaqatigiinnut iluaqutaassaaq, kiisalu ilinniarluarsimasut inuussutissarsiornermilu misilitagaqarluartut periarfissaqarluualissallutik.

TELE-POST–ip suliffeqarfiit Namminersornerullutik Oqartussanit pigineqartut ilinniarfiillu suleqatigalugit ilinniartitaanikkut ineriartortitsineq suleqataaffigaa

2005-imi unammilligassat naatsorsuutigineqartullu

TELE Greenland ullumikkut TELE-mut POST-imullu atatillugu annertuumik unammilligas-saqarpoq, tassami tekenikkikkut ineriartorneq pissutigalugu isertitat annertuumik sunner-neqarmata. Namminersornerullutik Oqartussat minnerpaamik 30.mio kr-inik iluanaarutinit pissarsinissaminnik piunasaqarnerisa, 2005-iinnarmilu aningaasaliissutissat 170 mio.kr-it sinnerlugit annertussuseqarnerisa, ukiuni aggersuni aningaasaqarnerup sukannersumik ingerlanneqarnissaa pisariaqalersippaa. Taamaammat aningaasat pisariaqartitaasut pis-sarsiarineqassappata, siulersuisut kissaatigaat 2005-imi isertitassat annertunerunissaat.

Teknikkikkut ineriartornermi unammillissat amerlaqisut ilagaat IP telefoni taassumalu pe-riarfissarititarpassui. Taanna suliffeqarfiup telefoninit nalignnaasunit isertittagaanut anner-tuumik unammillertussaavoq. Tassunga atatillugu TELE Greenland-ip isertitassani pit-sanngorsarniarlugit iliusissai tassaapput aningaasartuutikillisaaneq, nioqputinillu nutaanik atuilersitsineq.

Ammattaaq erseqqissaatigissallugu pingaaruteqarpoq, maanna attaveqaateqarnikkut aaq-qissuussaannermi inoqarfinnut tamanut siammasissumik ingerlatsineq, pilersuisussaaner-millu pisussaaffeqarnerq, ingerlatissallugu akisoqimmat – aammalu niuerfiusup annersaanit isertitat aningaasartuutitut sanilliullugit matussuserneqassanatik.

Suliffeqarfiup aningaasartuutitut naleqqussarlugu ingerlanneqarnissaa siunertarlugu, aningaasartuutikillisaanerit malunnaatilliit ingerlanneqarsinnaassapput, kisiannili tamatu-mani apeqputit kiffartuussinernut nutaanut, teknologiimut IKT-llu (Paasissutissiinermilu Attaveqarnermilu Teknologii) ineriartortinneqaarneranut tunngasut sammineqartillugit, Naalackersuisut qanimut suleqatiginissaat saneqqunneqarsinnaassanngilaq.

Naalackersuisut nalunaarasuartaateqarnermi killiussat pillugit inatsimmik nutaamik inatsi-sartut ukiamut ataatsimiinnissaannut saqqummiussinialersaarput. TELE-POST-ip sulissu-tigissavaa Namminersornerullutik Oqartussanik, atuisunik, inuutissarsiornermilu ingerlatsi-

sunik inerititaqarluarfiusumik suleqateqarnissaq, taamaalilluni anguniakkat suliffeqarfitta aqunneqarneranut tunngaviusussat, suliagullu, atuisut, inuiaqatigiit politikikkullu kissaataannut imminnut naleqquttuunissaat siunertaralugu.

Oqaaseqarnera naggaserlugu sulisorpassuit pikkorissut aqutisullu ukiumi qaangiuttumi sulilluarsimanerannik qutsavigaakka.

ⁱ ADSL: Asymmetric Digital Subscriber Loop

ⁱⁱ Lanlink: Local Area Network Link

ⁱⁱⁱ VPN MPLS: Virtual Private Network Multiprotocol Label Switching